

Petteri Haveri
23.5.2022

Eduskunnan Talousvaliokunta

Viite: HE 36/2022 – Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi energiantensiivisen teollisuuden sähköistämistuesta

Lausunto esityksestä laiksi energiantensiivisen teollisuuden sähköistämistuesta

Energiateollisuus ry:n (ET) kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksemme ja toteamme lausuntonamme seuraavaa.

Yleiset kommentit

On tärkeää, että valtio kannustaa energiantensiivistä teollisuutta ja muuta yhteiskuntaa uusimaan toimintatapojaan vähähiiliseksi erityisesti sähköistämisen avulla. Ehdotettu sähköistämistuki on hyvä väline nopeuttamaan tätä kehitystä. Muita välineitä voisivat olla esimerkiksi Carbon Contract for Difference –sopimukset.

Lakiesitys on valmisteltu hyvin. Pidämme perusteltuna, että päästöhinnonmuutoksen aikaansaamia epäsuoria kustannuksia kompensoidaan energiantensiiviselle teollisuudelle. Niin ikään pidämme kannatettavana, että kompensatio eli sähköistämistuki edellytetään osittain käytettäväksi esim. energiatehokkuuteen tai sähköistämiseen kohdistuviin kehittämistoimiin.

Esitystä laiksi ja asetus-luonnosta tulisi kuitenkin täsmentää siten, ettei annettava tuki vaikuta kilpailuun sähkömarkkinoilla. Lain 14 ja asetuksen 13 pykälät jättävät tässä nähdäksemme liikaa tulkinnanvaraa. Sähköistämiseen myönnettävää valtiontukea ei tule osoittaa voimaloiden rakentamiseen suoraan tai hankintasopimuksien kautta. Tuen käyttämistä hankitun energian alkuperätakuisiin pidämme hyväksyttävänä.

Kysyntäjouston merkitys kasvaa energiajärjestelmän muuttuessa yhä päästöttömämmäksi. Pitäisimme perusteltuna, että laissa ja asetuksessa myös erikseen todetaan kysyntäjouston edistävät ratkaisut, kuten esimerkiksi akut ja energianhallinnan ohjausjärjestelmät, tukikelpoisiksi investoinneiksi.

Pitäisimme myös perusteltuna, että yritys voi hyödyntää tuen konsernitasolla Suomessa suurimman vaikuttavuuden saavuttamiseksi.

Yksityiskohtaiset kommentit

Perustelutekstin 1 § ja 14 §

- Ehdotamme kohtia muokattavaksi seuraavasti:

“(…) Toimet voivat kohdistua esimerkiksi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen, energiankäytön tehostamiseen, uusiutuvan energian käytön lisäämiseen **kysyntäjouston edistämiseen** ja toiminnan sähköistämiseen. **Tukea ei voi käyttää fyysisen energian hankintaan tai energian tuotantoinvestointeihin (…)**”

Lain 14 §

- Ehdotamme pykälää täydennettäväksi sen selkeyttämiseksi seuraavasti:

Toimet voivat kohdistua esimerkiksi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen, energiankäytön tehostamiseen, uusiutuvan energian käytön lisäämiseen, kysyntäjoustopäätösten edistämiseen ja toiminnan sähköistämiseen. Tukea ei voi käyttää fyysisen energian hankintaan tai energian tuotantoinvestointeihin.

Asetuksen 13 §

- Ehdotamme kohtaa muokattavaksi seuraavasti:

”Hyväksyttävillä kustannuksilla tarkoitetaan kustannuksia, jotka aiheutuvat toiminnanharjoittajalle kehittämistoimeen liittyvästä investoinnista, hankinnasta, uusiutuvan energian hankinnasta, tutkimus- ja kehittämistoiminnasta tai näiden yhdistelmästä. **Tukea ei voi käyttää fyysisen energian hankintaan tai energian tuotantoinvestointeihin**

Investoinnit voivat kohdistua aineelliseen tai aineettomaan käyttöomaisuuteen. Hankinnalla tarkoitetaan ostoja, jotka kohdistuvat vaihto-omaisuuteen tai palveluun. Uusiutuvan energian hankinnalla tarkoitetaan ostoja, jotka kohdistuvat ~~uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä annetun lain (1145/2020) 3 §:n mukaiseen uusiutuvaan energiaan ja~~ energian alkuperätakuista annetun lain (1050/2021) 3 §:ssä tarkoitettuihin uusiutuvan energian alkuperätakuisiin. Tutkimus- ja kehittämistoiminnalla tarkoitetaan perustutkimusta, teollista tutkimusta, kokeellista kehittämistä ja toteutettavuustutkimusta sekä näiden yhdistelmää.

(...)”

Asetuksen 14 §

- Ehdotamme kohtaa muokattavaksi seuraavasti:

”Kehittämistoimeen liittyvästä investoinnista, hankinnasta, **kysyntäjoustopäätösten edistävistä investoinneista** ja uusiutuvan energian hankinnasta toiminnanharjoittajalle aiheutuvien hyväksyttävien kustannusten **ja tulee kohdistua toimintaan yhdellä tai useammalla laitoksella, jonka tietojen perusteella sähköistämistukilain mukaista tukea on myönnetty.**

~~Investoinnista, hankinnasta tai uusiutuvan energian hankinnasta toiminnanharjoittajalle aiheutuvat kustannukset ovat hyväksyttäviä kustannuksia ainoastaan siltä osin kuin investoinnin, hankinnan tai uusiutuvan energian hankinnan kohde käytetään yhdellä tai useammalla laitoksella, jolle on myönnetty sähköistämistukilain mukaista tukea.~~

Tutkimus- ja kehittämistoiminnasta toiminnanharjoittajalle aiheutuvien hyväksyttävien kustannusten tulee kohdistua toiminnanharjoittajan toimintaan Suomessa.

Lisätiedot:

Petteri Haveri (petteri.haveri@energia.fi, 050 5711554)